

Уважаеми колеги,

Навършиха се 40 години от основаването на Националната кардиологична болница, известна на обществеността като III градска. С риск да отегча читателя, ще хвърля поглед върху краткия ѝ според исторически критерии път на развитие.

Създаването на НКБ е плод на осъзнатата необходимост на тогавашното поколение лекари и организатори на здравеопазването за съчетаване на практическата медицина с високоразвити технологии. В този контекст е поставено изискването за развитие на кардиологичната наука в България ведно с изключително важната задача за формиране на кадри в три големи области на медицината – ревмокардиология, сърдечна хирургия и съдова хирургия. Към клиниката по акушерство и гинекология на новата болница се насочват и бременни жени с кардиологични проблеми. Детското отделение (част от Катедрата по детски болести към ИСУЛ) насочва усилията си за развитие на детската ревмокардиология, като се обхващат и децата с “екзотичните” по онова време вродени сърдечни малформации.

Така в периода 1961 – 1962 г. в сградата на новопостроената болница в крайната западна част на столицата (тогава го нямаше “ж.к. Люлин”), сред гора от рядък вид бор, се разполагат няколко катедри на ИСУЛ* – по ревмокардиология, по сърдечно-съдова хирургия, по акушерство и гинекология, част от Катедрата по детски болести. Болницата е обединена с поликлиника, обслужваща населението от тази част на София. Оформя се модерна, дори и по сегашните ни представи, структура, в която работят ентузиастични опитни и млади лекари. Първите ръководители са чл. кореспондент проф. В. Цончев (1902–1981), Катедра по сърдечно-съдови заболявания; проф. К. Стоянов (1904-1965), Сърдечно-съдова хирургия; проф. Д. Бобев (1900–1980), детски болести. Катедрата по акушерство и гинекология се ръководи от проф. Николов. Първият главен лекар е д-р М. Кътов (1917– 1987).

Какво постигнаха основателите на болницата, която след много преобразувания от административно естество днес се нарича Национална кардиологична болница? В периода 1962–1981 г. се полагат основите на модерната кардиология у нас. В НКБ са монтирани първите в страната ангиокардиографи на “Филипс” и “Елема” (1962-1963). Внедрява се в практиката диагностичната сърдечна катетеризация и ангиокардиография. По-късно с участието на ново поколение кардиолози, като проф. А. Савова, доц. Б. Финков, в това отделение намират място всички съвременни методи на изследване и интервентни процедури. През 1968 г. е разкрито първото отделение за интензивно лечение и се полагат основите на спешната кардиология. В продължение на 30 г. ръководител на това звено е проф. С. Попниколов. От 1975 г. в НКБ се правят първите електрофизиологични изследвания, за което огромен принос има проф. Г. Урумов. И досега НКБ е единственото лечебно заведение, в което има специалисти, необходимата апаратура и консумативи за електрофизиологични изследвания и електролечение на ритъмно-проводни нарушения. За внедряването на тези медицински технологии голям принос има и проф. Р. Ръфи, американски професор, който през 1993 г. в продължение на 6 месеца работи в НКБ.

Прецизната инвазивна диагностика е важна предпоставка за уточняване на показанията за хирургично лечение на сърдечно болни и за осъществяването у нас на първите сложни сърдечни операции под екстракорпорално кръвообращение (1962). Внедряването им става от проф. Д. Димитров, чл. кор. проф. Ч. Драгойчев, доц. Л. Маринова. Първата клапна протеза е имплантирана през 1965 г. Първите сърдечни електростимулатори са присадени през 1969 г. от проф. Димитров, но тази дейност се развива по-нататък благодарение на нестихващия и досега ентузиазъм на проф. Й. Марков.

В рамките на Катедрата по сърдечно-съдова хирургия е основана и първата у нас клиника по съдова хирургия, с ръководител проф. Иван Генов (1916-1984). През 1972-73 г. са направени първите атриосептостомии по Рашкинг при новородени с транспозиция на големите артерии (доц. Д. Илиев, проф. П. Нинова), с което се поставя фактически началото на интервентната кардиология в България. Започва се хирургията на деца със сложни вродени сърдечни малформации, като тетралогия на Фало и др. Основите на тази хирургия са поставени от проф. Д. Димитров, проф. Ч. Драгойчев.

Развитието на детската кардиология в НКБ е свързано с името на проф. Д. Величкова, под чието ръководство израстват цяла група детски кардиолози.

Трудно е да се изредят всички “премиери”, имали място в НКБ. Сигурното обаче е, че постигнатото днес високо ниво на развитие в областта на кардиологията за възрастни и деца, на сърдечната и съдовата хирургия до голяма степен дължим на основите, положени от първото поколение лекари, работили в НКБ.

От изключително значение е и огромната дейност в областта на следдипломното обучение на сътрудниците на НКБ, чрез която са формирани стотици знаещи и можещи кадри, работещи днес във всички краища на страната. Както в един театър, публиката вижда от залата само сцената, забравяйки, че спектакълът е на ниво благодарение и на участието на десетки непознати и невидими на сцената хора, така и в болницата нерядко остава забравен трудът на стотиците медицински сестри, лаборанти и работници, поддържащи инфраструктурните ѝ системи, без професионалната работа на които е невъзможно доброто функциониране на болницата. Дълги години неотменим ръководител на стопанската дейност бе г-н Зл. Златков, на който изказвам специална благодарност. Благодарен изказвам и на главните сестри В. Шойкова и Б. Парунева.

От името на ръководството на Националната кардиологична болница поздравявам всички, работещи в нея днес специалисти по здравни грижи, лекари и преподаватели. Пожелавам им здраве и по-нататъшни успехи.

Доц. В. Пилософ
Изпълнителен директор
на НКБ